

Kohtuasi T-28/03

Holcim (Deutschland) AG *versus* Euroopa Ühenduste Komisjon

EÜ asutamislepingu artikkel 85 (nüüd EÜ artikkel 81) — Esimese Astme Kohtu otsuse täitmine — Pangagarantiiga seotud kulude hüvitamine — Ühenduse lepinguväline vastutus

Esimese Astme Kohtu otsus (kolmas koda), 21. aprill 2005 . . . . . II - 1362

Otsuse kokkuvõte

1. *Tühistamishagi — Tühistamisotsus — Tagajärjed — Kohustus võtta rakendusmeetmeid — EÜ artiklil 233 rajaneva õiguskaitsevahendi puudumine — Õigussubjektide võimetus panna oma õigused maksma EÜ artiklite 230 ja 232 alusel (EÜ artiklid 230, 232 ja 233)*

2. *Menetlus — Hagiavalendus — Vorminõuded — Vaidluse eseme tuvastamine — Ülevaade fakti- ja õigusväidetest*
(*Esimese Astme Kohtu kodukord, artikli 44 lõike 1 punkt c*)
3. *Kahju hüvitamise hagi — Aegumistähtaeg — Lähtepunkt — Hageja arvab oma nõude saatmise hetkel, et tema käsutuses ei ole kõiki andmeid, mis võimaldaksid tõendada ühenduse vastutust — Mõju puudumine*
(*EÜ artikli 288 teine lõik*)
4. *Kahju hüvitamise hagi — Aegumistähtaeg — Lähtepunkt — Kuupäev, mida tuleb arvesse võtta*
(*EÜ artikkel 230, artikli 232 teine lõik ja artikli 288 teine lõik; Euroopa Kohtu põhikiri, artikkel 46*)
5. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Ühenduse õiguse piisavalt selge rikkumine — Akti andnud institutsiooni kaalutlusruumi arvessevõtmine*
(*EÜ artikli 288 teine lõik*)
6. *Tühistamishagi — Komisjoni otsus, mis on vastu võetud asutamislepingu artikli 85 lõike 1 alusel — Keeruline majanduslik hinnang — Kohtulik kontroll — Piirid*
(*EÜ asutamisleping, artikli 85 lõige 1 (nüüd EÜ artikli 81 lõige 1) ja artikkel 173 (nüüd muudetuna EÜ artikkel 230)*)
7. *Lepinguväline vastutus — Tingimused — Õigusvastatus — Kahju — Põhjuslik seos — Mõiste — Pangagarantiiga seotud kulud, mis tulenevad ettevõtja valikust jätta komisjoni määratud trahv maksmata — Otsese põhjusliku seose puudumine*
(*EÜ asutamisleping, artikkel 185 ja artikli 192 esimene lõik (nüüd EÜ artikkel 242 ja EÜ artikli 256 esimene lõik); EÜ artikli 288 teine lõik*)

1. Asutamisleping näeb ammenavalt ette õiguskaitsevahendid, mida õigussubjektid saavad oma õiguste maksmapanemiseks kasutada. Kuna EÜ artikkel 233 ei kehtesta õiguskaitsevahendeid, ei saa sellele autonoomselt rajada nõuet, milles palutakse hüvitada pangagarantiiga seotud kulud, mida äriühing kandis trahvi tõttu, mis määrati komisjoni otsusega, mis käsitleb EÜ asutamislepingu artikli 85 (nüüd EÜ artikkel 81) kohaldamise

menetlust ja mille Esimese Astme Kohus tühistas.

See ei tähenda siiski, et õigussubjektil puuduksid õiguskaitsevahendid, kui ta leiab, et kohtuotsuse täitmiseks vajalikke meetmeid ei ole võetud. EÜ artiklist 233

tuleneva kohustuse täitmist saab nõuda EÜ artiklites 230 ja 232 ette nähtud õiguskaitsevahendeid kasutades.

arusaadavalt nähtuma hagiavaldusest endast.

(vt punktid 43 ja 44)

Selles kontekstis ei ole ühenduse kohtu ülesanne seada ennast ühenduse asutava võimu asemele, eesmärgiga hakata asutamislepinguga kehtestatud õiguskaitsevahendeid ja menetlusi muutma.

3. Ühenduse lepinguväliselt vastutusele võtmise hagi aegumistähtaeg ei saa hakata kulgema enne, kui on täidetud kõik hüvitamiskohustuse eelduseks olevad tingimused.

(vt punktid 31–34)

2. Vastavalt Euroopa Kohtu põhikirja artiklile 21 ja Esimese Astme Kohtu kodukorra artikli 44 lõike 1 punktile c tuleb hagiavalduses märkida hagi ese ja ülevaade fakti- ja õigusväidetest. Need andmed peavad olema piisavalt selged ja täpsed, et võimaldada vajadusel ilma muu teabeta kostjal oma kaitset ette valmistada ja Esimese Astme Kohtul hagi lahendada. Selleks, et tagada õiguskindlus ja õigusemõistmise korrahõhane toimimine, peavad hagi vastuvõetavuse eeldusena põhilised faktilised ja õiguslikud asjaolud, millele hagi tugineb, vähemalt kokkuvõtlikult, kuid asjakohaselt ja

Seega asjaolu, et hageja arvas oma hüvitisnõude saatmise hetkel, et tema käsutuses ei ole veel kõiki andmeid, mis võimaldaksid tal kohtumenetluse raames ühenduse vastutust õiguslikult piisavalt tõendada, ei saa aegumistähtaja kulgemist takistada. Sedasi loodaks segadus aegumistähtaja algamist puudutava menetlusliku kriteeriumi ja vastutuse eelduste olemasolu tuvastamise vahel, kusjuures lõplikult saab nende eelduste olemasolu üle otsustada üksnes kohus, kes annab vaidluse põhiküsimusele lõpliku hinnangu.

(vt punktid 59 ja 64)

4. Kuna kahju ei tekitatud ühekorraga, vaid oli jätkuv, kohaldatakse aegumist, mis on sätestatud Euroopa Kohtu põhikirja artiklis 46, aegumist katkestavast sündmusest rohkem kui viis aastat varasema aja suhtes, ilma et see mõjutaks hilisematel ajavahemikel tekkinud õigusi.

rium selleks, et pidada ühenduse õiguse rikkumist piisavalt selgeks, on asjaomase ühenduse institutsiooni poolt oma kaalutusõigusele seatud piiride ilmne ja jäme eiramine. Kui sellel institutsioonil on üksnes märkimisväärselt piiratud, kui mitte olematu kaalutusruum, võib ühenduse õiguse vähim rikkumine olla piisav, et tuvastada piisavalt selge rikkumise olemasolu.

Artikli 46 kohaselt katkeb aegumine, kui Euroopa Kohtus algatatakse menetlus või kui enne sellist menetlust esitab kannatanud pool avalduse asjakohasele institutsioonile. Viimasel juhul tuleb menetlus algatada kahe kuu jooksul, nagu on sätestatud EÜ artiklis 230, kohaldades vajaduse korral EÜ artikli 232 teise lõigu sätteid.

(vt punktid 86 ja 87)

(vt punktid 70 ja 71)

5. Ühenduse lepinguväliselt vastutusele võtmise eelduseks EÜ artikli 288 teise lõigu tähenduses on see, et samaaegselt esinevad teatavad tingimused, st institutsioonidele etteheidetava käitumise õigusvastasus, kahju tegelik tekkimine ja põhjusliku seose olemasolu käitumise ja tekkinud kahju vahel. Esimese tingimuse osas on nõutav, et oleks tuvastatud üksikisikutele õigusi andva õigusnormi piisavalt selge rikkumine. Selles suhtes võetakse iseäranis arvesse lahendatavate olukordade keerukust, õigusaktide kohaldamise või tõlgendamisega kaasnevaid raskusi ning eriti vaidlustatud akti andja kaalutusruumi. Otsustav kriteerium selleks, et pidada ühenduse õiguse rikkumist piisavalt selgeks, on asjaomase ühenduse institutsiooni poolt oma kaalutusõigusele seatud piiride ilmne ja jäme eiramine. Kui sellel institutsioonil on üksnes märkimisväärselt piiratud, kui mitte olematu kaalutusruum, võib ühenduse õiguse vähim rikkumine olla piisav, et tuvastada piisavalt selge rikkumise olemasolu.
6. Kuigi ühenduse kohus teostab üldiselt täielikku kontrolli selle üle, kas asutamislepingu artikli 85 lõike 1 (nüüd EÜ artikli 81 lõige 1) kohaldamise tingimused on täidetud või mitte, piiridub kontroll, mida ta teostab komisjoni antud keeruliste majanduslike hinnanguite üle, kindlakstegemisega, kas menetlusnorme ja põhjendamisreegleid on

järgitud ja asjaolud on täpselt kindlaks tehtud ning kas ei ole tehtud ühtki ilmset kaalutusviga ega võimu kuritarvitatud.

(vt punkt 95)

7. EÜ artikli 288 teisel lõigul põhineva hagi raames saab ühendust vastutavaks pidada üksnes sellise kahju eest, mis tuleneb piisavalt otseselt asjaomase institutsiooni õigusvastasest käitumisest.

Olukorras, kus ettevõtja, kes esitab talle trahvi määrava komisjoni otsuse peale hagi, otsustab — kui komisjon talle

selleks võimaluse annab — võtta trahvi ja viivise maksmise tagamiseks pangagarantii vastavalt komisjoni kehtestatud tingimustele, ei saa ta asjakohaselt väita, et pangagarantii võtmise kulud, mida ta kandis, tulenesid otseselt vaidlustatud otsuse õigusvastasusest. Tegelikult tuleb tema väidetav kahju tema enda valikust jätta erandina asutamislepingu artikli 192 esimeses lõigus ja asutamislepingu artikli 185 esimeses lauses (nüüd EÜ artikli 256 esimene lõik ja EÜ artikli 242 esimene lause) ette nähtud normidest trahvi tasumise kohustus vaidlustatud otsuses määratud tähtaja jooksul pangagarantii võtmise teel täitmata.

(vt punktid 119, 122 ja 123)